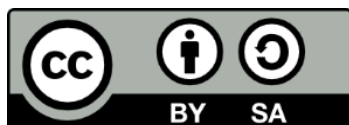

Σχολική Ψυχολογία

Ενότητα 5: Αξιολόγηση Συμπεριφοράς & Αξιολόγηση Μαθησιακής Ικανότητας

Βασιλική Γιαννούλη

Τμήμα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Αξιολόγηση Συμπεριφοράς

- ---για μικρότερα παιδιά γίνεται αξιολόγηση πληροφοριών από γονείς, εκπαιδευτικούς, συνομήλικους, από τα ίδια τα παιδιά
- ---η αξιολόγηση γίνεται στο δομημένο πλαίσιο του σχολείου έχοντας ως σημείο αναφοράς την ευρύτερη ομάδα των συνομηλίκων
- ---η αξιολόγηση από εκπαιδευτικό είναι ακριβής (Martin 1988) αλλά και οι γονείς μπορεί να παρέχουν διεξοδικές αναφορές της συμπεριφοράς (Daniel 1993)
- ---η συνάφεια των αξιολογήσεων από γονείς και εκπαιδευτικούς είναι από χαμηλή έως μέτρια με αυξητική τάση καθώς τα παιδιά μεγαλώνουν (μετά την προσχολική ηλικία)
- ---επίσης η συμφωνία γονέων και εκπαιδευτικών είναι μεγαλύτερη ($r=.05$) όταν αξιολογούνται εξωτερικευμένα προβλήματα και κοινωνικές δεξιότητες παρά όταν αξιολογούνται εσωτερικευμένα προβλήματα όπως άγχος και κατάθλιψη

Αξιολόγηση Συμπεριφοράς

- ---τα ίδια τα παιδιά θεωρούνται σημαντική πηγή πληροφοριών παρά το γεγονός ότι συχνά δεν είναι σε θέση να δώσουν ακριβείς αναφορές για τη συμπεριφορά, τα συναισθήματα και τη γενικότερη προσαρμογή τους [π.χ. τα αγόρια αναφέρουν σημαντικά λιγότερα προβλήματα διαγωγής –με πιο αξιόπιστες πληροφορίες στον τομέα αυτό από πλευράς ενηλίκων]
- [π.χ. τα παιδιά αποτελούν έγκυρη πηγή όταν υπάρχουν εσωτερικευμένα προβλήματα όπως άγχος ή κατάθλιψη]
- ---τέλος σημαντικές είναι οι αναφορές της ομάδας των συνομηλίκων ιδιαίτερα κατά την παιδική και εφηβική ηλικία (Parker & Asher 1987 – σε μετα-ανάλυση ερευνών-επισήμαναν την χρησιμότητα των αναφορών των συνομηλίκων στην πρόβλεψη της εξέλιξης των παιδιών σε επόμενα στάδια (η μη αποδοχή σχετίζεται με την εγκατάλειψη του σχολείου & η αναφερόμενη επιθετικότητα σχετίζεται με την παραβατικότητα)

Αξιολόγηση Συμπεριφοράς

- Κλίμακες αξιολόγησης της συμπεριφοράς των παιδιών και εφήβων = κλίμακες Achenbach
- (Child behavior Checklist –CBCCL & Teacher Report Form -TRF)
- CBCCL & TRF = είναι σύστημα αξιολόγησης που συμπεριλαμβάνει ερωτηματολόγια για γονείς και εκπαιδευτικούς, δομημένες συνεντεύξεις, μέσα καταγραφής της συμπεριφοράς μέσω παρατήρησης και κλίμακες αυτοαξιολόγησης για εφήβους
- ---τόσο οι κλίμακες για τους γονείς όσο και για τους εκπαιδευτικούς εμφανίζουν μεγάλες ομοιότητες στο περιεχόμενο και στην βαθμολόγηση

Αξιολόγηση Συμπεριφοράς

- ---και οι δύο αποτελούνται από 120 ερωτήσεις – χαρακτηριστικά
- ---ο αξιολογητής σημειώνει τη συχνότητα εμφάνισης κάθε χαρακτηριστικού του παιδιού σε μία κλίμακα τριών διαβαθμίσεων (0=ποτέ, μερικές φορές=1, συχνά =2)
- ---εκτός από την προβληματική συμπεριφορά, η κλίμακα για τους γονείς αξιολογεί την κοινωνική επάρκεια με αντίστοιχη κλίμακα για τους εκπαιδευτικούς την προσαρμοστικότητα
- ---κοινωνική επάρκεια σχετίζεται με δραστηριότητες που προτιμά το παιδί με το βαθμό και το είδος των κοινωνικών σχέσεων και με τη σχολική του επίδοση
- ---η προσαρμοστικότητα αναφέρεται σε δεξιότητες που σχετίζονται με το σχολείο

Αξιολόγηση Συμπεριφοράς

- ---η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των κλιμάκων του CBCL & TRF πραγματοποιείται σε δύο επίπεδα = α) σε επίπεδο τριών ευρύτερων διαστάσεων-κλιμάκων & β) σε επίπεδο περισσοτέρων επιμέρους κλιμάκων παραγόντων
- ---οι δύο γενικότερες διαστάσεις είναι η εσωτερίκευση και η εξωτερίκευση και η τρίτη είναι ο συνολικός βαθμός προβληματικής συμπεριφοράς
- ---τις επιμέρους κλίμακες τις συνιστούν τα οκτώ σύνδρομα τα οποία προέκυψαν από την παραγοντική ανάλυση χαρακτηριστικών-συμπτωμάτων

Αξιολόγηση Συμπεριφοράς

- ---τα οκτώ σύνδρομα του Achenbach είναι =
- Επιθετική συμπεριφορά
- Άγχος/κατάθλιψη
- Διάσπαση προσοχής
- Παραπτωματική συμπεριφορά
- Κοινωνικά προβλήματα
- Ψυχοσωματικά συμπτώματα
- Σχιζοειδής σκέψη
- Απόσυρση
- ---οι αρχικοί βαθμοί μετατρέπονται σε σταθμισμένες T-τιμές & εκατοστιαίες τιμές ενώ υπολογίζονται συνολικά 11 δείκτες =οκτώ για τα επιμέρους σύνδρομα, δύο για την εσωτερική-εξωτερική και ένας συνολικός

Αξιολόγηση Συμπεριφοράς

- Το CBCL παρέχει σταθμισμένα προφίλ για τα δύο φύλλα και τις διάφορες ηλικιακές ομάδες =2-3, 4-6, 7-11, 12-18
- ---η κλίμακα γονέων για παιδιά 2-3 ετών ήταν η τελευταία που προστέθηκε
- ---τα 59 από τα 99 συμπτώματα προβληματικής συμπεριφοράς του CBCL/2-3 υπάρχουν και στις άλλες κλίμακες
- οι κλίμακες του Achenbach του CBCL /4-18
- ---είναι ένα πολύ αποτελεσματικό μέσο για την αξιολόγηση της παθολογικής συμπεριφοράς – η κλινική του χρησιμότητα αδιαμφισβήτητη – το γεγονός ότι κάποια συμπτώματα είναι καθαρά κλινικής φύσης μπορεί να κάνει γονείς και εκπαιδευτικούς επιφυλακτικούς αλλά σε γενικές γραμμές το CBCL είναι το καλύτερο υπάρχον σύστημα αξιολόγησης σοβαρών συμπτωμάτων της παιδικής ψυχοπαθολογίας αλλά και ηπιότερων προβλημάτων στο οικογενειακό ή σχολικό περιβάλλον

Αξιολόγηση Συμπεριφοράς

- Κλίμακες Conners (1990) =σύστημα αξιολόγησης της συμπεριφοράς παιδιών και εφήβων (3-17) το οποίο απαρτίζεται από 4 κλίμακες δύο για τους γονείς και δύο για τους εκπαιδευτικούς (σε πλήρη και βραχεία μορφή)
- ---η πλήρης μορφή των κλιμάκων Conners για γονείς περιλαμβάνει 93 ερωτήσεις και η βραχεία 48 (Conners Parent Rating Scale –CPRS)
- ---η πλήρης μορφή του Conners Teacher Rating Scales –CTRS αποτελείται από 39 ερωτήσεις και η βραχεία από 28
- ---η κλίμακα Conners-39 για εκπαιδευτικούς περιλαμβάνει έξι κύριες υποκλίμακες και η αντίστοιχη των γονέων Conners -48 πέντε

Αξιολόγηση Συμπεριφοράς

- Υποκλίμακες κλιμάκων Conners για γονείς & δασκάλους
- ---το 1997 κυκλοφόρησε η αναθεωρημένη μορφή τεσσάρων κλιμάκων CRS-R με λιγότερες ερωτήσεις (για γονείς 80/27 για εκπαιδευτικούς 59/28)
- ---η αναθεωρημένη αυτή μορφή περιλαμβάνει 6 κύριες υποκλίμακες και 5 βοηθητικές μεταξύ των οποίων και κλίμακες αυτοαξιολόγησης για εφήβους

Γονείς CPRS-48	Δάσκαλοι CPRS-39
Προβλήματα διαγωγής Προβλήματα μάθησης Ψυχοσωματικά συμπτώματα Παρορμητικότητα-υπερκινητικότητα άγχος	Υπερκινητικότητα Προβλήματα διαγωγής Συναισθηματισμός- υποχωρητικότητα Άγχος-παθητικότητα Έλλειψη κοινωνικότητας Ονειροβασία- ελλειμματική προσοχή

Αξιολόγηση Συμπεριφοράς

- ---η βαθμολόγηση γίνεται σε κλίμακα 4 διαβαθμίσεων (0=καθόλου έως 3=παρα πολύ) –οι αρχικές τιμές σταθμίζονται σε T-τιμές για όλες τις υποκλίμακες
- ---αν και υπάρχει η δυνατότητα αξιολόγησης πολλών τομέων οι κλίμακες Conners εφαρμόστηκαν ευρύτατα κατά το παρελθόν για τη διάγνωση της ΔΕΠΥ και την αξιολόγηση θεραπευτικών προγραμμάτων φαρμακευτικής αγωγής στα παιδιά με το σύνδρομο αυτό
- ---η αναθεωρημένη έκδοση έχει ενσωματώσει ερωτήσεις με βάση τα διαγνωστικά κριτήρια που το DSM-IV προβλέπει για αυτή την διαταραχή
- ---σύμφωνα με τον Conners 1997 =η χρήση των αναθεωρημένων κλιμάκων θα είναι η διάγνωση της ΔΕΠΥ

Αξιολόγηση Συμπεριφοράς

- ‘κλίμακες’ προσαρμοστικής συμπεριφοράς Vineland =οι όροι κοινωνική επάρκεια & κοινωνική ωριμότητα χρησιμοποιήθηκαν στο παρελθόν για να περιγράψουν αυτό που σήμερα αποκαλείται προσαρμοστική συμπεριφορά και αναφέρεται σε καθημερινές δραστηριότητες, επιδόσεις ή συμπεριφορές του ατόμου οι οποίες διασφαλίζουν την ομαλή λειτουργία του σε ατομικό και κοινωνικό επίπεδο (Sparrow, Balla & Cicchetti, 1984)
- ---η προσέγγιση αυτή εστιάζει την προσοχή της στην ύπαρξη ή την απουσία φυσιολογικών συμπεριφορών οι οποίες απαιτούνται για την ομαλή λειτουργία του ατόμου σε αντίθεση με άλλες προσεγγίσεις οι οποίες ενδιαφέρονται για την ύπαρξη ή την απουσία δυσλειτουργικών στοιχείων στη συμπεριφορά
- ---η προσαρμοστική αυτή συμπεριφορά αξιολογείται σε σχέση με την τυπική συμπεριφορά ατόμων της ίδιας ηλικίας και το συγκεκριμένο κοινωνικό και πολιτισμικό πλαίσιο στο οποίο εμφανίζεται –τέτοιες κλίμακες είναι οι κλίμακες Vineland

Αξιολόγηση Συμπεριφοράς

- Οι κλίμακες προσαρμοστικής συμπεριφοράς Vineland Adaptive Behavior Scale συνιστούν τη νεότερη έκδοση της κλίμακας κοινωνικής ωριμότητας (vineland social maturity scale)
- ---απαρτίζεται από 3 επιμέρους κλίμακες =
- α) κλίμακα για εκπαιδευτικούς παιδιών 3(1/2) έως 13ετών η οποία περιλαμβάνει 244 ερωτήσεις
- Β) κλίμακα-συνέντευξη για γονείς βραχείας μορφής για παιδιά 0-18 ετών –περιλαμβάνει 297 ερωτήσεις
- Γ) κλίμακα-συνέντευξη για γονείς εκτεταμένης μορφής για παιδιά 0-18 ετών η οποία περιλαμβάνει 577 ερωτήσεις
- ---οι κλίμακες για γονείς εξετάζουν ένα γενικότερο τομέα προσαρμοστικής συμπεριφοράς ο οποίος αναλύεται σε 4 επιμέρους = επικοινωνία, δεξιότητες ζωής, κοινωνικοποίηση και κινητικές δεξιότητες –την κλίμακα συμπληρώνει ένας επιπλέον τομέας αυτός της δυσπροσαρμοστικής συμπεριφοράς

Αξιολόγηση Συμπεριφοράς

- ---η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των κλιμάκων Vineland γίνεται με βάση ορισμένους δείκτες για τον γενικό αποτέλεσμα και τους επιμέρους τομείς = αναπτυξιακές ηλικίες, εκατοστιαίες τιμές και αναπτυξιακά πηλίκα -----
- ---σύστημα αξιολόγησης της συμπεριφοράς για παιδιά (behavior assessment system for children –BASC Reynolds & Kamphaus, 1992) =είναι μια σειρά κλιμάκων για την αξιολόγηση της συμπεριφοράς παιδιών και εφήβων –περιλαμβάνει κλίμακες για γονείς και εκπαιδευτικούς, κλίμακες αυτοαναφοράς, δομημένο αναπτυξιακό ιστορικό και φόρμα καταγραφής της συμπεριφοράς μέσω παρατήρησης

Αξιολόγηση Συμπεριφοράς

- ---οι κλίμακες BASC για γονείς (PRS) και για εκπαιδευτικούς (TRS) είναι διαθέσιμες σε 3 εκδοχές =για παιδιά προσχολικής ηλικίας (4-5) για παιδιά σχολική ηλικίας (6-11) και για εφήβους (12-18 ετών)
- ---οι φόρμες εμφανίζουν διαφοροποιήσεις μεταξύ τους σε επίπεδο υποκλιμάκων, επιμέρους ερωτήσεων, ανάλογα με την ηλικιακή ομάδα και τον αξιολογητή = έχουν όμως κοινή δομή και θεωρητικό υπόβαθρο
- ---περιλαμβάνουν κλινικές κλίμακες και κλίμακες προσαρμοστικής συμπεριφοράς = οι κλινικές κλίμακες αξιολογούν τις συμπεριφορικές υπερβολές (υπερκινητικότητα) ενώ οι κλίμακες προσαρμοστικής συμπεριφοράς αποβλέπουν μάλλον σε συμπεριφορικές ελλείψεις (έλλειψη κοινωνικών δεξιοτήτων)

Αξιολόγηση Συμπεριφοράς

- Βασικές διαστάσεις & επιμέρους κλίμακες του BASC

<i>Προβλήματα εξωτερίκευσης</i>	<i>Περιγραφή</i>
<i>επιθετικότητα</i>	<i>Εχθρική σωματική και λεκτική συμπεριφορά απειλητική για τους άλλους</i>
<i>υπερκινητικότητα</i>	<i>Υπερβολική κινητικότητα παρορμητικότητα βιαστική ολοκλήρωση εργασιών ή δραστηριοτήτων</i>
<i>Προβλήματα διαγωγής</i>	<i>Αντικοινωνικές πράξεις παράβαση κανόνων καταστροφής ξένης περιουσίας</i>

Αξιολόγηση Συμπεριφοράς

- Βασικές διαστάσεις & επιμέρους κλίμακες του BASC

Προβλήματα εσωτερίκευσης	Περιγραφή
άγχος	Νευρικότητα, φοβίες ή ανησυχίες για πραγματικά ή φανταστικά προβλήματα
κατάθλιψη	Αισθήματα θλίψης δυστυχίας άγχους, απραξία αυτοκτονικές τάσεις
Ψυχοσωματικά συμπτώματα	Υπερευαίσθησία και παράπονα για σχετικά μικρής σημασίας σωματικά συμπτώματα και ενοχλήσεις
Προβλήματα στο σχολείο	
Διάσπαση προσοχής	Αδυναμία συγκέντρωσης έστω και για μικρό χρονικό διάστημα
Προβλήματα μάθησης	Χαμηλή απόδοση στο σχολείο μειωμένες δεξιότητες οργάνωσης της μελέτης

Αξιολόγηση Συμπεριφοράς

- Βασικές διαστάσεις & επιμέρους κλίμακες του BASC

Δεξιότητες προσαρμογής	Περιγραφή
Προσαρμοστικότητα	Ικανότητα προσαρμογής σε αλλαγές του περιβάλλοντος
Ηγετικότητα	Ανάληψη πρωτοβουλιών ηγετικού ρόλου ενεργός συμμετοχή σε δραστηριότητες
Κοινωνικές δεξιότητες	Δεξιότητες επιτυχούς αλληλεπίδρασης με ομηλικούς και ενηλικούς στο σχολείο στο σπίτι και στην κοινότητα
Δεξιότητες μελέτης	Δεξιότητες οργάνωσης του χώρου και του χρόνου μελέτης

Αξιολόγηση Συμπεριφοράς

- ---το BASC θεωρείται ένα από τα πιο καλά τεκμηριωμένα συστήματα αξιολόγησης –ο αξιολογητής καλείται να δηλώσει σε μία κλίμακα 4 διαβαθμίσεων (από ποτέ έως σχεδόν πάντα) πόσο συχνά το παιδί εμφανίζει τα χαρακτηριστικά που περιγράφονται στην κλίμακα –οι αρχικοί βαθμοί μετατρέπονται σε T-τιμές και στις κλινικές κλίμακες οι τιμές αυτές ταξινομούνται σε 5 επίπεδα κλινικής σημαντικότητας τα οποία κυμαίνονται από πολύ χαμηλό ($T < 30$) έως πολύ υψηλό ($T > 70$)
- ---από τη βαθμολόγηση προκύπτουν δείκτες για τις επιμέρους υποκλίμακες -
- ---παρά τον μεγάλο αριθμό ερωτήσεων η βαθμολόγηση του είναι εύκολη γεγονός που το καθιστά ελκυστικό

Αξιολόγηση Συμπεριφοράς

- Ερωτηματολόγιο ΕΔΕΠ (διαπροσωπικής & ενδοπροσωπικής προσαρμογής) = Παρασκευόπουλος Γιαννίτσας 1999 είναι κατάλογος 110 προτάσεων-μορφών συμπεριφοράς του παιδιού που αναφέρονται συχνά από γονείς ή εκπαιδευτικούς ως ανεπιθύμητες και καθιστούν δυσλειτουργική τη διαπροσωπική ή ενδοπροσωπική του προσαρμογή
- ---το ερωτηματολόγιο συμπληρώνεται από γονείς, εκπαιδευτικούς ή και το ίδιο το παιδί ως μέσο αυτοαναφοράς –κάθε πρόταση περιγράφει μια μορφή –η αξιολόγηση γίνεται σε κλίμακα τριών διαβαθμίσεων (0 δεν αποτελεί πρόβλημα, 1 αποτελεί σχετικά μικρό πρόβλημα, 2 αποτελεί σοβαρό πρόβλημα)

Αξιολόγηση Συμπεριφοράς

- Ερωτηματολόγιο ΕΔΕΠ =καθεμία από τις 110 προτάσεις του ΕΔΕΠ κατατάσσεται σε έναν από τους 5 παράγοντες-σύνδρομα ενδοπροσωπικής και διαπροσωπικής προσαρμογής ή σε μια έκτη ομάδα αταξινόμητων χαρακτηριστικών
- ---η βαθμολόγηση γίνεται με την άθροιση των βαθμών των ερωτήσεων κατά παράγοντα και τη μετατροπή των αρχικών αυτών συνόλων σε εκατοστιαίες τιμές με τη βοήθεια ειδικών πινάκων
- ---το ΕΔΕΠ κατασκευάστηκε κατά το πρότυπο του ερωτηματολογίου συμπτωμάτων προβληματικής συμπεριφοράς (ΕΣΠΣ) των Quay & DR Peterson – περιλαμβάνει 67 συμπτώματα και 4 σύνδρομα προβληματικής συμπεριφοράς ανάλογα με αυτά του ΕΔΕΠ =αντικοινωνική συμπεριφορά, υπερβολική ανασταλτή-νεύρωση, ανεπάρκεια-ανωριμότητα, ψυχοσωματικό σύνδρομο

Αξιολόγηση Συμπεριφοράς

- Ερωτηματολόγιο ΕΔΕΠ -σύνδρομα

<i>Ενδοπροσωπική προσαρμογή</i> <i>Άγχος –δυσθυμία-ψυχαναγκασμός</i>	<i>Εσωτερική ανασφάλεια, αμηχανία, διάχυτος φόβος, υπερευαισθησία, κατήφεια, ενοχές, αίσθημα μειονεξίας υπερεξάρτηση, μελαγχολική διάθεση</i>
<i>Μοναχικότητα-βραδυψυχισμός</i>	<i>Κοινωνική απόσυρση-απομόνωση επιφυλακτικότητα κλείσιμο στον εαυτό οκνηρία συστολή</i>
<i>Ψυχοσωματικές διαταραχές</i>	<i>Σωματικές ενοχλήσεις οφειλόμενες σε ψυχολογικά αίτια όπως ανορεξία ενούρηση άσθμα, αλλεργίες εφιάλτες νυκτοβασία</i>

Αξιολόγηση Συμπεριφοράς

- Ερωτηματολόγιο ΕΔΕΠ

<i>Διαπροσωπική προσαρμογή Επιθετικότητα</i>	<i>Παρορμητικότητα καταστροφική διάθεση αρνητισμός ανυπακοή εριστική διάθεση ξεσπάσματα οργής</i>
<i>παραβατικότητα</i>	<i>Μικροκλοπές σκασιαρχείο συμμετοχή σε συμμορίες καταστροφή ξένης περιουσίας φυγή από το σπίτι</i>
<i>Αταξινόμητα συμπτώματα Υπερκινητικότητα -ανωριμότητα</i>	<i>Υπερκινητικότητα διάσπαση προσοχής έλλειψη συντονισμού κινήσεων προβλήματα με την εικόνα του σώματος ή το ρόλο του φύλου</i>

Αξιολόγηση Συμπεριφοράς

- Λειτουργική αξιολόγηση της συμπεριφοράς =
- Εναλλακτική προσέγγιση στην παρατήρηση ερμηνεία και αντιμετώπιση της δυσλειτουργικής συμπεριφοράς
- ---θεωρητικό υπόβαθρο έγκειται στην συντελεστική μάθηση -&-στην θεωρία του λειτουργισμού (ο λειτουργισμός απορρίπτει την περιγραφή της δομής και μορφής της συμπεριφοράς) υποστηρίζοντας ότι δεν βοηθάει στην κατανόηση της
- ---η λειτουργική ανάλυση ορίζεται ως ένα σύνολο μεθόδων συλλογής πληροφοριών σχετικά με τις γενεσιουργούς συνθήκες την ίδια τη συμπεριφορά και τις συνέπειες της ούτως ώστε να προσδιοριστεί η αιτία της συμπεριφοράς
- ---αφού προσδιοριστεί η αιτία οι πληροφορίες αυτές χρησιμοποιούνται για το σχεδιασμό παρεμβάσεων με στόχο τη μείωση των προβληματικών και την ανάπτυξη θετικών μορφών συμπεριφοράς

Αξιολόγηση Συμπεριφοράς

- ---το σκεπτικό της μεθόδου είναι ότι η κάθε συμπεριφορά εξυπηρετεί ένα σκοπό μια συγκεκριμένη λειτουργία
- ---οι 5 βασικές κατηγορίες σκοπών οι οποίοι εξυπηρετούνται από την προβληματική συμπεριφορά είναι =
- Α) η κοινωνική προσοχή/επικοινωνία
- Β) η πρόσκτηση/ επίτευξη κάποιου αντικειμένου ή γεγονότος
- Γ) η αποφυγή διαφυγή καθυστέρηση μείωση ανεπιθύμητων ενεργειών
- Δ) διαφυγή ή αποφυγή άλλων προσώπων
- Ε) η εσωτερική διέγερση
- ---επομένως η αποτελεσματική αντιμετώπιση μιας ανεπιθύμητης συμπεριφοράς εξαρτάται από την ικανότητα των γονέων των εκπαιδευτικών ή των άλλων ειδικών να προσδιορίσουν τη λειτουργία αυτής της συμπεριφοράς και στη συνέχεια να την αντικαταστήσουν με άλλες επιθυμητές μορφές οι οποίες εξυπηρετούν τον ίδιο σκοπό με την πρότερη ανεπιθύμητη

Αξιολόγηση Συμπεριφοράς

- ---οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο της λειτουργικής αξιολόγησης είναι οι ακόλουθες =
- Α) η έμμεση αξιολόγηση (συνέντευξη, λήψη ιστορικού, ερωτηματολόγια, κλίμακες αξιολόγησης)
- Β) άμεση ή περιγραφική αξιολόγηση –συστηματική παρατήρηση των συνθηκών που εμφανίζεται η συμπεριφορά
- Γ) πειραματική λειτουργική αξιολόγηση –εφαρμογή τυποποιημένων πειραματικών σχεδίων για τη μελέτη ατομικών περιπτώσεων και στον πειραματικό χειρισμό ή έλεγχο των συνθηκών που σχετίζονται με την εμφάνιση ή την απουσία της συμπεριφοράς
- ---η λειτουργική αξιολόγηση έχει ως αποτέλεσμα =
- Α) τον σαφή προσδιορισμό του τι συνιστά προβληματική συμπεριφορά
- Β) τη διατύπωση υποθέσεων σχετικά με τις συνθήκες που την προκαλούν και τα πλαίσια στα οποία εκδηλώνεται

Αξιολόγηση Συμπεριφοράς

- Γ) την αναγνώριση του σκοπού που η συμπεριφορά εξυπηρετεί ως αποτέλεσμα συγκεκριμένων αναγκών του μαθητή
- Στάδια αντιμετώπισης της προβληματικής συμπεριφοράς
- Στάδιο 1 = εκτίμηση της συμπεριφοράς του μαθητή
- Στάδιο 2 = διαμόρφωση της υπόθεσης
- Στάδιο 3 = έλεγχος της εγκυρότητας της υπόθεσης
- Στάδιο 4 = σχεδιασμός της παρέμβασης
- Στάδιο 5 = διευκόλυνση πρόκτησης της θετικής συμπεριφοράς
- Στάδιο 6 = αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της παρέμβασης
- Στάδιο 7 = αλλαγή ή συνέχιση της παρέμβασης (χρήση παραδείγματος ανυπακοής)

Αξιολόγηση Συμπεριφοράς

- Κοινωνιομετρικές και άλλες τεχνικές = κοινωνική επάρκεια των μαθητών = αναγνωρίζεται ως ένας από τους τομείς ατομικής επάρκειας μαζί με το νοητικό και τον σωματικό
- ---συχνά η κοινωνική επάρκεια συγχέεται με τις κοινωνικές δεξιότητες –αλλά η πρώτη έννοια είναι αξιολογικός όρος που αναφέρεται στη συνολική κοινωνική αποτελεσματικότητα του ατόμου ενώ η δεύτερη αναφέρεται σε συγκριμένες συμπεριφορές βάσει των οποίων κρίνεται η κοινωνική επάρκεια
- ---οι κοινωνιομετρικές τεχνικές =είναι μέσα αξιολόγησης κοινωνικής επάρκειας –χρησιμεύουν ως δείκτες επικινδυνότητας για τον εντοπισμό των παιδιών –τα οποία είναι πιθανόν να αντιμετωπίσουν διάφορα συναισθηματικά προβλήματα ή προβλήματα συμπεριφοράς
- ---πολλές έρευνες δείχνουν ότι τα προβλήματα στις διαπροσωπικές σχέσεις κατά την παιδική ηλικία είναι δυνατόν να προβλέψουν μια σειρά αρνητικών αποτελεσμάτων στην εφηβεία και την ενήλικη ζωή

Αξιολόγηση Συμπεριφοράς

- πιο συγκεκριμένα
- ---η έλλειψη δημοτικότητας συνδέθηκε με τη νεανική παραπτωματοκότητα, η δε εγκατάλειψη του σχολείου συνδέθηκε με ψυχολογικά προβλήματα στην εφηβεία
- ---η συγκέντρωση πληροφοριών από την ομάδα των συνομηλίκων εκτός από την αξιολόγηση της κοινωνικής θέσης στην τάξη, επιτρέπει την ανίχνευση δυναμικών στοιχείων στο πλαίσιο της ομάδας τα οποία δεν είναι εύκολα αναγνωρίσιμα από κάποιον εξωτερικό παρατηρητή/ αξιολογητή
- ---δεδομένης της σημασίας της παιδικής φιλίας για τη συναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη των παιδιών η κατανόηση αυτών των δυναμικών στοιχείων είναι πιθανό να οδηγήσει στην κατανόηση των λόγων για τους οποίους οι κακές διαπροσωπικές σχέσεις στην παιδική ηλικία συνδέονται με αρνητικά αποτελέσματα στην εφηβεία και την ενήλικη ζωή (Merrell, 2000)

Αξιολόγηση Συμπεριφοράς

- Τεχνικές =
- Α) επιλογή συνομηλίκων – οι μαθητές επιλέγουν συμμαθητές σύμφωνα με μερικά κριτήρια τα οποία ορίζονται μέσω ερωτήσεων π.χ. με ποιόν θα ήθελες να παίζεις, να διαβάζεις, να κάνεις παρέα κλπ
- ---οι προτιμήσεις των παιδιών και η δυναμική της ομάδας απεικονίζονται στα κοινωνιογράμματα sociograms της τάξης – με βάση των αριθμό των προτιμήσεων που λαμβάνει κάθε παιδί στην τάξη του ορίζονται-διακρίνονται οι αστέρες, τα δημοφιλή παιδιά με τις περισσότερες προτιμήσεις, τα απομονωμένα παιδιά, τα λιγότερο δημοφιλή που έχουν ελάχιστες προτιμήσεις –παράλληλα γίνονται εμφανή οι κλίκες που απαρτίζονται από παιδιά τα οποία προτιμώνται μεταξύ τους και τα σχίσματα τα οποία υπάρχουν σε μια τάξη όπου υπάρχουν δύο η περισσότερες κλίκες

Αξιολόγηση Συμπεριφοράς

- Β) αξιολόγηση κάθε συμμαθητή από τους συνομήλικους ξεχωριστά = peer rating –κλίμακα αριθμητική για τα μεγαλύτερα παιδιά –ποιοτική για τα μικρότερα με χρήση εκφράσεων προσώπων που δείχνουν δυσαρέσκεια ή ευαρέσκεια
- ---τα παιδιά αξιολογούν τους συμμαθητές τους με συγκεκριμένες ερωτήσεις όπως ποιόν θα ήθελες για φίλο σου ποιος τσακώνεται ή θυμώνει πολύ, ποιος τα πηγαίνει καλά με τον δάσκαλο του
- Γ) θεατρικό έργο τάξης – class play =μορφή θεατρικού έργου που περιλαμβάνει 15 θετικούς και 15 αρνητικούς ρόλους από όπου όμως προκύπτουν 3 τύποι κοινωνικότητας [κοινωνικός-ηγετικός, επιθετικός-διαταρακτικός, ευαίσθητος-απομονωμένος] –τα παιδιά αναθέτουν στους συμμαθητές τους αυτούς τους ρόλους σύμφωνα με ένα υποθετικό σενάριο –για κάθε παιδί υπολογίζεται το % των αρνητικών ρόλων που συγκέντρωσε από τη διαδικασία (η τεχνική αυτή δέχθηκε έντονη κριτική)

Αξιολόγηση Συμπεριφοράς

- Δ) Μάντεψε ποιος = guess who = στους μαθητές της τάξης παρουσιάζονται σύντομες περιγραφές συμπεριφορών (μάντεψε ποιος θυμώνει εύκολα ή τσακώνεται με τα άλλα παιδιά, ποιος είναι αυτός που κανείς δεν γνωρίζει καλά, μάντεψε ποιος είναι ο καλύτερος μαθητής) και εκείνοι αναφέρουν 2 ή 3 συμμαθητές που θεωρούν ότι αυτές οι περιγραφές τους ταιριάζουν καλύτερα
- ---το περιεχόμενο αυτών των ερωτήσεων ορίζεται από τους εκπαιδευτικούς, ή τους ερευνητές ανάλογα με τα χαρακτηριστικά τα οποία ενδιαφέρονται να αξιολογήσουν –η βαθμολόγηση γίνεται με την καταγραφή συχνοτήτων (πόσες φορές αναφέρεται το όνομα του κάθε παιδιού) για κάθε ερώτηση ή για κατηγορίες χαρακτηριστικών (π.χ. δημοτικότητα, αντικοινωνικότητα, ευγένεια)
- Ε) χρήση φωτογραφιών =οι μαθητές απαντούν σε διάφορες ερωτήσεις κάνοντας χρήση φωτογραφιών (π.χ. ποιος είναι ο καλύτερος μαθητής....ο τάδε)

Αξιολόγηση Συμπεριφοράς

- Κλίμακες αυτοαναφοράς = youth self report YSR -αποτελεί μέρος του συστήματος αξιολόγησης του Achenbach –απευθύνεται σε παιδιά ηλικίας 11-18 και απαιτεί επίπεδο αναγνωστικής ικανότητας Ε' δημοτικού –αποτελείται από 126 ερωτήσεις και χωρίζεται, σε δύο μέρη – το α) μέρος περιλαμβάνει 7 ερωτήσεις οι οποίες ζητούν από το παιδί πληροφορίες για τα ενδιαφέροντα του, τα χόμπι του, τις σχέσεις του με την οικογένεια, με τους συνομηλίκους καθώς και τη σχολική του επίδοση
- Β) στο β' μέρος (119 ερωτήσεις) το παιδί αναφέρει σε κλίμακα τριών διαστάσεων κατά πόσον ισχύουν μια σειρά περιγραφικών χαρακτηριστικών ή συμπεριφορών – τα 103 από αυτά τα χαρακτηριστικά αναφέρονται σε προβλήματα συμπεριφοράς και τα υπόλοιπα 16 σε κοινωνικά επιθυμητές και αναμενόμενες συμπεριφορές -τα προβλήματα συμπεριφοράς αναλύονται με βάση τους δύο ευρύτερους άξονες της εσωτερίκευσης-εξωτερίκευσης και τις 8 επιμέρους διαστάσεις –συνδρομα

Αξιολόγηση Συμπεριφοράς

- Άλλες = Κλίμακες αυτό-αναφοράς = behavior assessment system for children-self report of personality (BASC-SRP, Reynolds & Kamphaus 1992)
- Υπάρχουν δύο εκδοχές = του SPR-C για παιδιά 8-11 ετών, και το SRP-A για εφήβους 12-18 ετών
- ---το SRP-A περιλαμβάνει 14 κλίμακες = δέκα κλινικές & 4 κλίμακες προσαρμοστικότητας [το SPR-C έχει μία κλινική και μία κλίμακα προσαρμοστικότητας λιγότερες]
- οι οποίες εντάσσονται σε 4 βασικές διαστάσεις- άξονες [κλινική δυσπροσαρμογή, σχολική δυσπροσαρμογή, προσωπική προσαρμογή και δείκτης συναισθηματικών συμπτωμάτων] δύο ακόμη υποκλίμακες που δεν εντάσσονται σε κάποιο από τους παραπάνω άξονες αξιολογούν κατάθλιψη και τα αισθήματα ανεπάρκειας

Αξιολόγηση Συμπεριφοράς

- ---η κλινική δυσπροσαρμογή περιλαμβάνει κλίμακες για την αξιολόγηση του άγχους, του κοινωνικού άγχους, των ψυχοσωματικών συμπτωμάτων, του ενδοπροσωπικού/ εξωπροσωπικού ελέγχου και των άτυπων συμπτωμάτων της συμπεριφοράς
- ----η σχολική δυσπροσαρμογή καταγράφεται ως στάση του παιδιού απέναντι στο σχολείο και στους εκπαιδευτικούς αλλά και η τάση του παιδιού να αναζητά τη δράση και τον κίνδυνο
- ---η προσωπική προσαρμογή αξιολογεί τη σχέση με τους γονείς, τις άλλες διαπροσωπικές σχέσεις, την αυτοεκτίμηση και τη στήριξη στον εαυτό
- ---τέλος ο δείκτης συναισθηματικών συμπτωμάτων είναι ένας συνοπτικός δείκτης συναισθηματικών διαταραχών που θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως δείκτης γενικής ψυχοπαθολογίας

Αξιολόγηση Συμπεριφοράς

- Αντιμετώπιση αγχογόνων καταστάσεων = νοούνται οι προσπάθειες του ατόμου τόσο σε γνωστικό όσο και σε συμπεριφορικό επίπεδο να διευθετήσει τις εσωτερικές και εξωτερικές απαιτήσεις της αλληλεπίδρασης του με το περιβάλλον που εκτιμάται ότι θέτουν σε δοκιμασία ή ξεπερνούν τις δυνατότητες του
- ---για τη μελέτη αντιμετώπισης των στρεσογόνων παραγόντων στην καθημερινή ζωή οι Lazarus & Folkman 1984b, κατασκεύασαν την κλίμακα 'ways of coping' – η κλίμακα αυτή προσαρμόστηκε στα ελληνικά δεδομένα για παιδιά και εφήβους (Μπεζεβέγκης 1996 & Καραδήμας 1998)
- ---η κλίμακα ΣΑΚΑ για παιδιά και εφήβους 10-17 ετών αποτελείται από 35 προτάσεις-στρατηγικές (38 για ενήλικες)-οι εξεταζόμενοι καλούνται να σκεφτούν και να καταγράψουν μια πρόσφατη αγχογόνο κατάσταση και να περιγράψουν σε μια κλίμακα 4 διαβαθμίσεων (από 0=ποτέ έως 3=πάντα) τη συχνότητα με την οποία χρησιμοποίησαν την καθεμία από τις αναφερόμενες στρατηγικές για να αντιμετωπίσουν αυτήν την κατάσταση

Αξιολόγηση Συμπεριφοράς

- ---στην ελληνική στάθμιση για την παιδική και την εφηβική ηλικία διακρίνονται δύο βασικές διαστάσεις = η αντιμετώπιση και η αποφυγή του προβλήματος
- --στην διάσταση αντιμετώπιση εντάσσονται 3 παράγοντες = αναζήτηση οικογενειακής στήριξης, λύση προβλήματος και αναζήτηση κοινωνικής στήριξης
- --στην διάσταση αποφυγής εντάσσονται 4 παράγοντες = συμπεριφορική αποφυγή, αδυναμία/παραίτηση, απομόνωση/απόσυρση και αναθεώρηση/επανεκτίμηση
- --στην ελληνική στάθμιση για τους ενήλικες ήταν 5 οι παράγοντες = θετική προσέγγιση, αναζήτηση κοινωνικής στήριξης, ευχολόγια, ονειροπόληση, αποφυγή/διαφυγή και διεκδικητική επίλυση του προβλήματος
- --οι στρατηγικές αντιμετώπισης προβλημάτων της καθημερινής ζωής αποτελούν δείκτες της ικανότητας προσαρμογής του ατόμου στις απαιτήσεις του περιβάλλοντος

Αξιολόγηση Συμπεριφοράς

- Ερωτηματολόγια κατάθλιψης = αξιολόγηση παιδικής κατάθλιψης μέσω συμπλήρωσης ερωτηματολογίων από τα ίδια τα παιδιά
- ---άλλοι τρόποι είναι η παρατήρηση της συμπεριφοράς η κλινική συνέντευξη με το παιδί, οι κοινωνιομετρικές τεχνικές καθώς και τα ερωτηματολόγια των εκπαιδευτικών όπως το 'teacher affect rating (Catwell, 1983) scale & teacher nomination inventory of depression (Lefkowitz & Testiny, 1980)'
- ---το πιο διαδεδομένο μέσο αυτοαναφοράς για την αξιολόγηση της κατάθλιψης είναι το children's Depression Inventory (CDI, Kovacs & Beck, 1977) το οποίο αποτελεί προσαρμογή του Beck's Depression Inventory (BDI) για την παιδική και εφηβική ηλικία
- ---το CDI = 27 ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής που αναφέρονται σε συμπτώματα κατάθλιψης όπως θλίψη, ανηδονία, αυτοκτονικός ιδεασμός, διαταραχές ύπνου –κάθε ερώτηση αποτελείται από 3 προτάσεις από τις οποίες το παιδί σημειώνει εκείνη που περιγράφει καλύτερα τη δική του κατάσταση –η επιλογή του παιδιού βαθμολογείται με 0-2 μονάδες π.χ. αισθάνομαι Δ (2μον), αισθάνομαι κάπως Δ (1μον)

Αξιολόγηση Συμπεριφοράς

- Reynolds 1989 =έχει κατασκευάσει δύο κλίμακες αυτοαναφοράς για την αξιολόγηση της κατάθλιψης =
- Reynolds child depression scale για παιδιά 8-12 ετών
- Reynolds adolescents depression scale για εφήβους 13-18 ετών
- ---οι κλίμακες περιλαμβάνουν 30 ερωτήσεις που αναφέρονται σε συμπτώματα κατάθλιψης η συχνότητα των οποίων βαθμολογούνται σε κλίμακα τεσσάρων διαβαθμίσεων –οι ερωτήσεις άλλοτε δηλώνουν την ύπαρξη του ενός συμπτώματος και άλλοτε την απουσία του

Αξιολόγηση Συμπεριφοράς

- Ακολουθεί παρουσίαση παραδείγματος ανυπακοής με λειτουργική ανάλυση συμπεριφοράς

Αξιολόγηση Μαθησιακής Ικανότητας

- ---οι πρώτες προσπάθειες για τη συστηματική εφαρμογή ψυχοδιαγνωστικών μέσων στο εκπαιδευτικό χώρο με αξιολόγηση της μαθησιακής ικανότητας καταγράφηκαν στις ΗΠΑ στις αρχές του 19ου αιώνα –J.M.Rice = κατέκρινε τις αδυναμίες του αμερικανικού εκπαιδευτικού συστήματος στηλιτεύοντας την εκπαιδευτική πολιτική τις συνθήκες μάθησης στα σχολεία την επαγγελματική ανεπάρκεια των εκπαιδευτικών και των διευθυντών των σχολείων και το γεγονός ότι η εκπαιδευτική πράξη σε μεγάλο βαθμό στηριζόταν σε μη τεκμηριωμένες προσωπικές εκτιμήσεις και απόψεις των φορέων της εκπαίδευσης
- ---μία δεκαετία αργότερα άρχισε η χρήση επιστημονικών & τεκμηριωμένων μέσων –οThorndike και οι συνεργάτες του κατασκεύασαν τα πρώτα σταθμισμένα τεστ επίδοσης για την αριθμητική, την έκθεση και τη ζωγραφική και την ορθογραφία

Αξιολόγηση Μαθησιακής Ικανότητας

- Τα επόμενα χρόνια η χρήση των σταθμισμένων τεστ επίδοσης καθιερώθηκε στο χώρο αφού αναγνωρίστηκε η συμβολή τους αφενός στον εντοπισμό και στη στήριξη παιδιών με μαθησιακές αδυναμίες ή ιδιαίτερες ικανότητες και αφετέρου στην εκπαιδευτική έρευνα στα πορίσματα της οποίας βασίστηκε και συνεχίζει να βασίζεται ο σχεδιασμός των αναλυτικών προγραμμάτων και της εκπαιδευτικής πολιτικής γενικότερα

Αξιολόγηση Μαθησιακής Ικανότητας

- ---τα περισσότερα διαγνωστικά τεστ επίδοσης η αξιολόγησης μαθησιακών και άλλων ικανοτήτων που χρησιμοποιούνται σήμερα ανήκουν σε ένα από τα παρακάτω μοντέλα αξιολόγησης
- 1. Αξιολόγηση των ατομικών προφίλ επίδοσης με βάση την προσέγγιση της εκτίμησης των ατομικών και ενδοατομικών διαφορών
- 2. Αξιολόγηση με βάση συγκεκριμένους μαθησιακούς-συμπεριφορικούς στόχους οι οποίοι ορίζονται για κάθε μαθησιακό τομέα
- 3. Αξιολόγηση με βάση τις ελλείψεις των μαθητών σε βασικές προαπαιτούμενες γνώσεις και δεξιότητες
- 4. Αξιολόγηση με βάση τον τύπο των σφαλμάτων που διαπράττουν οι μαθητές σε διάφορους μαθησιακούς τομείς

Αξιολόγηση Μαθησιακής Ικανότητας

- ---μία από τις σημαντικότερες εφαρμογές των διαγνωστικών αυτών μέσων στην εκπαιδευτική πράξη είναι η χρήση τους στην αξιολόγηση της μαθησιακής ετοιμότητας των παιδιών κατά την είσοδο τους στη σχολική ηλικία =
- Η αξιολόγηση αυτή μπορεί να γίνει ήδη από την προσχολική ηλικία και έχει προγνωστική αξία όσον αφορά το βαθμό της γνωστικής κυρίως ωριμότητας και της δυνατότητας κάθε παιδιού να ανταπεξέλθει αποτελεσματικά στις απαιτήσεις της σχολικής ζωής

Αξιολόγηση Μαθησιακής Ικανότητας

- Σταθμισμένα εργαλεία αξιολόγησης μαθησιακών δυσκολιών στην Ελλάδα =
- Αθηνά τεστ (Παρασκευόπουλος και συν., 1998)
- Μια μεγάλη ερευνητική προσπάθεια στο πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος εκπαίδευσης και αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης (ΕΠΕΑΕΚ) με τίτλο «Κατασκευή και στάθμιση 12 διερευνητικών ανιχνευτικών εργαλείων των μαθησιακών δυσκολιών»
- ---ο φορέας υλοποίησης ήταν το Πανεπιστήμιο Πατρών, το Πανεπ. Κρήτης, & το Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπ. Αθηνών –υπεύθυνος του έργου καθηγήτης Κ. Πόρτοδας

Αξιολόγηση Μαθησιακής Ικανότητας

- α. Εργαλείο ανίχνευσης & διερεύνησης των αναγνωστικών δυσκολιών στο νηπιαγωγείο & Α+Β' Δημοτικού = αξιολογεί παραμέτρους αναγνωστικής λειτουργίας –(5,2 έως 6,2 ετών) συμβάλλει στη διαγνωστική αξιολόγηση του επίπεδου ανάπτυξης των βασικών γνωστικο-γλωσσικών παραγόντων που θεωρούνται ότι αποτελούν προϋποθέσεις της μετέπειτα εκμάθησης της ανάγνωσης
- --το τεστ αποτελείται από 9 δοκιμασίες οι οποίες αξιολογούν 4 βασικές διαστάσεις που υποστηρίζουν την αναγνωστική λειτουργία της ελληνικής γλώσσας ---αποκωδικοποίηση, κατανόηση φωνολογική επίγνωση βραχύχρονη μνήμη φωνολογικών πληροφοριών

Αξιολόγηση Μαθησιακής Ικανότητας

- Β. εργαλείο Διαγνωστικής Διερεύνησης Δυσκολιών στο γραπτό λόγο των μαθητών Γ-ΣΤ δημοτικού (Πόρποδας, Διακογιώργη, Δημάκος & Καραντζής) -αξιολογεί τις δυσκολίες στην παραγωγή και επεξεργασία του γραπτού λόγου –απευθύνεται σε μαθητές των Γ, Δ, Ε, & ΣΤ τάξεων του δημοτικού σχολείου
- Περιλαμβάνει δύο δοκιμασίες τη δοκιμασία παραγωγής γραπτού λόγου όπου ο μαθητής καλείται να γράψει μία ιστορία αφού παρατηρήσει 4 εικόνες σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα
- Η δοκιμασία της επεξεργασίας γραπτού λόγου περιλαμβάνει τη δοκιμασία αποκατάσταση αποδομημένης πρότασης και αποκατάσταση αποδομημένου κειμένου όπου δίνεται στον μαθητή ένα κείμενο με προτάσεις σε ανακατεμένες σειρές και εκείνος καλείται να τις διαβάσει και να τις βάλει στη σωστή σειρά σύμφωνα με συντακτικά και νοητικά κριτήρια και στην συνέχεια θα πρέπει να τα αντιγράψει

Αξιολόγηση Μαθησιακής Ικανότητας

- Γ. Εργαλείο Ανίχνευσης Διαταραχών λόγου και ομιλίας σε παιδιά Προσχολικής ομιλίας (Οικονόμου, Μπεζεβέγκης, Μυλωνάς & Βαρλοκώστα) =αξιολογεί την γλωσσική ανάπτυξη της προσχολικής ηλικίας, ανιχνεύει δυσκολίες στον προφορικό λόγο που συνδέονται με μεταγενέστερες μαθησιακές δυσκολίες –εξαιρετικά σημαντικό εργαλείο για την παροχή έγκαιρης παρέμβασης
- ---το τεστ αποτελείται από την κλίμακα αφήγησης η οποία περιλαμβάνει μια αναλυτική εκτίμηση της δομής του αφηγηματικού λόγου των παιδιών, την κλίμακα κατονομασίας η οποία παρέχει πληροφορίες για την ανάπτυξη του εκφραστικού λεξιλογίου και την κλίμακα κατανόησης αντικειμένων και εικόνων η οποία λειτουργεί συμπληρωματικά στην κλίμακα κατονομασίας καθώς αποτελεί έργο που απαιτεί λεκτική απόκριση

Αξιολόγηση Μαθησιακής Ικανότητας

- Δ. Εργαλείο ανίχνευσης και Δ Διαταραχών μνήμης στο νηπιαγωγείο & στο Δημοτικό ή τεστ μνήμης (Μπεζεβέγκης Οικονόμου & Μυλωνάς)
- =στοχεύει στον εντοπισμό παιδιών που παρουσιάζουν δυσκολίες μνήμης στην προσχολική ηλικία και στο Δημοτικό σχολείο –απευθύνεται σε παιδιά ηλικίας 5-12 ετών με διαφοροποιημένο υλικό για παιδιά 5-8 και 9-12 ετών
- ---το τεστ περιλαμβάνει κλίμακα λεκτικής και οπτικής μνήμης κλίμακα ανάκλησης ιστοριών κλίμακα ανάκλησης οπτικών πληροφοριών
- ---η υποκλίμακα λεκτικής μνήμης εξετάζει την ικανότητα ανάκλησης ενός σύντομου καταλόγου λέξεων που δεν σχετίζονται μεταξύ τους και η υποκλίμακα οπτικής μνήμης εξετάζει την ικανότητα ανάκλησης των θέσεων ενός αριθμού μαρκών ενός χρώματος που ο εξεταστής έχει τοποθετήσει σε συγκεκριμένες θέσεις πάνω σε ένα πλαίσιο με φατνία
- Οι επόμενες κλίμακες είναι λεπτομερέστερες κλίμακες λεκτικής & οπτικής μνήμης που εξετάζουν διεξοδικά χαρακτηριστικά και βαθμό σοβαρότητας των μνημονικών δυσκολιών

Αξιολόγηση Μαθησιακής Ικανότητας

- ---η κλίμακα ανάκλησης ιστοριών εξετάζει την ικανότητα του παιδιού σχετικά με την ικανότητα ανάκλησης ιστοριών
- ---η κλίμακα ανάκλησης οπτικών πληροφοριών εξετάζει την ικανότητα για ανάκληση θέσεων ενός αριθμού μαρκών δύο χρωμάτων που εξεταστής έχει τοποθετήσει σε ένα σύνθετο πλαίσιο
- Ε. Εργαλείο Ανίχνευσης & Διερεύνησης Διαταραχών της Διαδικασίας της Μάθησης & της Κατηγοριοποίησης στο Νηπιαγωγείο & το Δημοτικό (Οικονόμου Μπεζεβέγκης Μυλωνάς & Πολυχρόνη) = αξιολογεί τις δυσκολίες στην εκμάθηση λεκτικών πληροφοριών και την κατανόηση αντιληπτικών και εννοιολογικών σχέσεων – απευθύνεται σε παιδιά 5-12 ετών –αποτελείται από την κλίμακα μάθησης η οποία μέσω ενός καταλόγου λέξεων με δύο ή 3 εννοιολογικές κατηγορίες αξιολογεί το εύρος της προσοχής, την ικανότητα εννοιολογικής οργάνωσης την ικανότητα ελεύθερης ανάκλησης & ανάκλησης με υποβοήθηση τη διατήρηση της πληροφορίας στη μνήμη & την ικανότητα διάκρισης πληροφοριών που έχουν δοθεί από άλλες που δεν έχουν δοθεί και την κλίμακα κατηγοριοποίησης η οποία αξιολογεί την ικανότητα του παιδιού να δημιουργεί ομάδες-κατηγορίες βάσει διαφορετικών αντιληπτικών και εννοιολογικών διαστάσεων των αντικειμένων

Αξιολόγηση Μαθησιακής Ικανότητας

- ΣΤ. Τεστ Ψυχοκοινωνικής προσαρμογής παιδιών προσχολικής & σχολικής ηλικίας (Χατζηχρήστου Πολυχρόνη, Μπεζεβέγκη & Μυλωνάς) = εντοπίζει δεξιότητες ή ελλείμματα στον κοινωνικό συναισθηματικό τομέα και την σχολική προσαρμογή και ανιχνεύει δυσκολίες ενδοπροσωπικής και διαπροσωπικής προσαρμογής –το τεστ δίνει την δυνατότητα να αξιολογηθούν τα ψυχοκοινωνικά χαρακτηριστικά που συνδέονται με δυσκολίες μάθησης & να εντοπιστούν χαρακτηριστικά του ψυχοκοινωνικού προφίλ σε παιδιά με διαγνωσμένες μαθησιακές δυσκολίες
- ---απαρτίζεται από 3 κλίμακες για παιδιά (4-6) ετών, για παιδιά (7-12) ετών και κλίμακα αυτοαναφοράς για παιδιά σχολικής ηλικίας
- ---οι πρώτες δύο κλίμακες συμπληρώνονται από εκπαιδευτικούς παιδιών προσχολικής & σχολικής ηλικίας ενώ η Τρίτη από τα ίδια τα παιδιά –οι τομείς που αξιολογεί το τεστ είναι η κοινωνική επάρκεια, η σχολική επάρκεια, η συναισθηματική επάρκεια, τα προβλήματα συμπεριφοράς & η αυτοαντίληψη

Αξιολόγηση Μαθησιακής Ικανότητας

- Ζ. τεστ ανάγνωσης (Παντελιάδου & Αντωνίου) αξιολογεί επιμέρους διαστάσεις της αναγνωστικής δεξιότητας μαθητών Γ Δημοτικού μέχρι Γ Γυμνασίου
- ---το τεστ περιλαμβάνει 10 δοκιμασίες που αξιολογούν 4 άξονες της αναγνωστικής λειτουργίας [αποκωδικοποίηση, ευχέρεια, μορφολογία σύνταξη και κατανόηση]
- Η. Εργαλείο Ανίχνευσης & διερεύνησης των επιτελικών λειτουργιών στις Α-Ε' τάξεις του Δημοτικού (Σίμος, Μουζάκη & Σιδερίδης)
=στοχεύει να εντοπίσει ενδεχόμενες δυσκολίες μάθησης και να αξιολογήσει πιθανά ελλείμματα σε επιμέρους γνωστικούς τομείς που συμβάλλουν στην εμφάνιση των ελ λόγω δυσκολιών –το τεστ απευθύνεται σε παιδιά σχολικής ηλικίας 6-10 ετών –περιλαμβάνει δοκιμασίες που εξετάζουν την ικανότητα σχεδιασμού, την άσκηση γνωστικού ελέγχου & επίλυσης προβλημάτων σε μη λεκτικά πλαίσια τη δεξιότητα εφαρμογής μιας σύνθετης στρατηγικής επιλογής απαντήσεων σε προκαθορισμένα λεκτικά ερεθίσματα και την επαγωγική αναλυτική και συνθετική σε λεκτικά και μη λεκτικά πλαίσια

Αξιολόγηση Μαθησιακής Ικανότητας

- Θ. Εργαλείο Ανίχνευσης & Διερεύνησης της προσοχής και της Συγκέντρωσης και Προσοχής στο Δημοτικό σχολείο (ΑΣΥΠ Σίμος Μουζάκη & Σιδερίδης) =ανιχνεύει ενδεχόμενες δυσκολίες προσοχής και συγκέντρωσης και αξιολογεί λεπτομερώς ενδεχόμενες αδυναμίες στη διάρκεια και το εύρος της προσοχής και της συγκέντρωσης (6-10) ετών =οι δοκιμασίες ΑΣΥΠ αξιολογούν την παρατεταμένη ακουστική προσοχή, την παρατεταμένη οπτική προσοχή το εύρος της ακουστικής προσοχής το εύρος της οπτικής προσοχής – με το ΑΣΥΠ καθίσταται εφικτή η εξέταση μαθητών με αισθητηριακά ελλείμματα με αναπτυξιακά ελλείμματα λόγου και αλλοδαπών μαθητών που μαθαίνουν τα Ελληνικά ως δεύτερη γλώσσα

Αξιολόγηση Μαθησιακής Ικανότητας

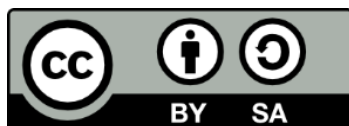
- Ι. Λογισμικό Ανίχνευσης μαθησιακών δεξιοτήτων και Αδυναμιών (Πρωτόπαπας & Σκαλούμπακας) –καλύπτει μαθησιακό πληθυσμό από Β Δημοτικού-Β Γυμνασίου
- ---το τεστ καλύπτει εύρος δεξιοτήτων που σχετίζονται με τον γραπτό λόγο και αποτελούν δείκτες μαθησιακής αξιολόγησης – συγκεκριμένα αξιολογεί ορθογραφία μορφοσυντακτική επεξεργασία, κατανόηση προφορικού λόγου κατανόηση γραπτού κειμένου λεξιλόγιο μη λεκτική νοητική ικανότητα μνήμη εργασίας και αντίληψη χαρακτηριστικών μουσικής
- ---το ΛΑΜΔΑ χορηγείται από εκπαιδευτικούς ειδικής αγωγής

Αξιολόγηση Μαθησιακής Ικανότητας

- Αξιολόγηση Βάση αναλυτικού προγράμματος = CBM = κύριος στόχος η βελτίωση της επίδοσης των μαθητών στρέφοντας την αξιολόγηση όχι πλέον αποκλειστικά στο μαθητή αλλά στην αλληλεπίδραση του με τη διδακτική διαδικασία
- ---το σύστημα CBM προβλέπει τη συνεχή παρακολούθηση της προόδου κάθε μαθητή και την με =αρχική εκτίμηση, στόχος με επιδιωκόμενη βελτίωση της επίδοσης του παιδιού έως το τέλος της σχολικής χρονιάς
- ---Η αποτελεσματικότητα του συστήματος CBM υποστηρίζεται από ερευνητικά δεδομένα που επικεντρώνονται κυρίως στους τομείς της ανάγνωσης & της ορθογραφίας

Τέλος Ενότητας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

